

Hoe verhoud ik me tot de aarde?

Geliefd mens,

Bijna vijf jaar geleden verhuisden mijn vrouw en ik naar Rockanje. Het kennismaken met de directe burens was in een straat met in totaal slechts vier adressen vlug gebeurd, en ook met anderen in het dorp en de gemeenschap ging het snel. Maar wat ook volgde, was een fascinerende kennismaking met nog véél meer burens. Ik was gewend bij te houden hoeveel vogels ik vanuit huis en tuin zag. Door echter ook steeds meer op hele kleine burens te letten, maakte ik in een fascinerende ontdekkingsreis kennis met burens met klinkende namen van Acanthosoma via Athalia, Donacia en Liliocera tot Zygiella... Mijn tuin bleek door een veelheid aan interessante burens bewoond te worden waarmee ik stap voor stap kennismaakte. De ecooloog Luc Hoogenstein¹ probeerde in 2020 - min of meer gedwongen door beperkingen van onder andere long-covid in de coronatijd - 1000 verschillende soorten te vinden. In heel Nederland? Welnee, in zijn tuintje en directe omgeving, 200 vierkante meter midden in Utrecht. Het werden er dat jaar 1496 en de teller bleef doorgaan! Zoveel soorten, in vaak complexe relaties tot elkaar, zo vlak bij. Dat is toch prachtig? Maar vaak zie je het pas als je er op gewezen wordt of er écht stil bij wilt staan...

Onze relatie tot menselijke burens kan soms heel complex zijn. Daarnaast is er die enorme soortenrijkdom waartoe we ons ook moeten verhouden, want er is een biodiversiteitscrisis aan de gang. Door allerlei activiteiten, al was het maar door een tegelparadijs van een groene tuin te maken, maken we het al die burens van andere soorten knap lastig. Ik noem het bewust 'burens': ze woonden daar al lang. En we geloven dat al het leven uit één oorsprong voortkomt... Ons individuele gedrag, de keuzes die we maken, doen ertoe voor andere mensen maar ook voor al die andere wezens die ook gewoon familie van ons zijn. Een fruitvliegje bevat voor bijna de helft dezelfde genen als ik! De meeste mensen zullen een mug wel doodslaan. Vanuit het boeddhisme komt het idee 'sorry' tegen die mug te zeggen. Terecht, denk ik; het is een manier van kijken.

In mijn werk als docent wil ik niet alleen maar kennis overdragen. Daarom eindig ik tegenwoordig elke les met de simpele oproep 'Reduce, re-use, recycle & let love guide you'.² Soms geef ik daar nog een korte toelichting bij. Blijkbaar zit er een kracht in de herhaling want het wordt bijgehouden hoe vaak het langskomt, ik krijg commentaar als ik het oversla en het staat al bij een aantal schriften in de kantlijn. Hopelijk stimuleer ik daarmee een levenshouding die zich richt op voorzichtig omgaan met de aarde en in liefde omgaan met en denken aan elkaar.

In ons genootschap hebben we het doel van ons werken lang samengevat als ‘in liefde werken aan een menswaardige samenleving’. Voor mij betekent dat ‘menswaardige’ ook dat we als waardige mensen met elkaar en met de aarde met al haar bewoners omgaan. Geld uitgeven kan makkelijk gedachteloos, maar de impact die consumptie heeft op de wereld is niet voor elke uitgave hetzelfde. Iets wat op het oog weinig kost, kan aan de andere kant van de aarde veel vervuiling en uitputting van de bodem veroorzaken, of bijdragen aan het soort klimaatverandering waar we niet op zitten te wachten... en als enigszins intelligent wezen kunnen we daar rekening mee houden.

Het leven is een zoektocht. Soms leef je een beetje op de automatische piloot of in een overlevingsmodus. Maar op andere momenten is er hopelijk ruimte om je relatie tot het andere en anderen te overdenken en waar nodig bij te stellen. Liefde vraagt om een gebaar, en dat kan zijn in doen en in laten, in het geziene en in de stilte van het eigen denken. Die levenshouding wil ik ook dagelijks betrachten. Ik denk dat het goed is dat we ons daarop (alweer 😊) opnieuw bezinnen en daarvoor opnieuw vastleggen.

Met een hartelijke liefdesgroet,

Ruud Lekkerkerk in samenwerking met Alexander Tuinstra en Maaïke Blomsma

¹ Luc Hoogenstein, *'Mijn 1000 soorten tuin'*, Noordboek natuur 2023, ISBN 978-90-51iefde 615-954-2

² Vertaling: Consumeer minder, gebruik je spullen opnieuw, recycle je afval en laat liefde leidend zijn.